
5 - MOCIÓ PRESENTADA PELS GRUPS MUNICIPALS PARTIT SOCIALISTA DE CATALUNYA I EN COMÚ PODEM EN RELACIÓ AMB ELS TALLS DE SUBMINISTRAMENT ELÈCTRIC I L'INCREMENT DEL PREU DE LA LLUM.

El Ple de l'Ajuntament, per majoria, amb 20 vots a favor [PSC i ECP], 4 en contra [C's] i 3 abstencions [ERC] dels/de les 27 regidors/regidores assistents, **aprova** la moció següent:

“L'ús i l'accés a l'energia estan directament relacionats amb el benestar de les persones. Una vida digna implica poder escalfar-se, il·luminar-se, cuinar, conservar els aliments, o tenir accés a aigua calenta, de manera que l'energia constitueix una necessitat bàsica per a tothom. A nivell col·lectiu, el subministrament d'energia elèctrica és essencial per al funcionament de la nostra societat i un element clau per reduir la pobresa i millorar l'educació, la salut, la sostenibilitat ambiental, l'economia, i poder gaudir d'un medi ambient saludable. L'accés a l'energia és un dret.

Coincidint amb el temporal de neu i amb la baixada generalitzada de les temperatures a Catalunya a causa de la borrasca Filomena, s'han produït talls en el subministrament elèctric a molts barris de pobles i ciutats del nostre país.

A Catalunya, centenars de famílies de diferents barris de ciutats com Barcelona, Badalona, Montcada, Ripollet, Cerdanyola, Sabadell, Figueres, Girona, Granollers, Terrassa, Igualada, etc, ha estat privada d'un dret fonamental com és l'accés al subministrament bàsic d'energia elèctrica i amb la incertesa vital per la manca d'un servei essencial. Aquesta situació ha comportat que els ciutadans i ciutadanes, i els sectors del comerç, hostaleria, restauració, castigats per la crisi pandèmica, hagin de suportar grans pèrdues econòmiques que posen en risc la seva viabilitat. Esmert a part cal fer als municipis de muntanya on les interrupcions i talls de subministraments són reiterats i que han estat denunciats i no resolts tot i les demandes insistents.

La resposta de les companyies elèctriques davant d'aquesta greu situació ha tornat a ser decebedora, irresponsable i mancada de sensibilitat i respecte amb els afectats, així com també amb les administracions que els representen.

De fet, alguns portaveus de les companyies han culpats i criminalitzat les persones afectades pels talls de llum, argumentant uns suposats mals usos de l'energia per part de les famílies, per justificar els continus talls en el subministrament. Aquesta reacció és profundament injusta i estigmatitzadora, i victimitza els col·lectius afectats promovent l'apofòbia.

Per això, cal exigir responsabilitat institucional i corporativa a l'hora de tractar aquest assumpte, adoptant un enfocament més veraç i respectuós amb la dignitat de totes les persones.

Es dona la coincidència perversa que als barris i viles on viuen els sectors populars del nostre país és on s'han produït més interrupcions del servei elèctric, menys inversió en manteniment han fet les companyies i més taxa de pobresa energètica hi ha. A aquesta concurrència de factors li hem d'afegir la deficient qualitat dels habitatges construïts abans de l'existència de normatives d'eficiència energètica. L'impacte de les crisis econòmica i social de la darrera dècada, amb greu incidència en la taxa d'atur, la precarietat, els desnonaments i l'actual pandèmia han agreujat aquest increment de desigualtats, als barris més vulnerables.

És en aquests barris i en aquestes ciutats on s'evidencia l'absència o antiguitat de les infraestructures elèctriques, l'obsolescència de les instal·lacions i l'oblit dels habitants. Les insuficiències que s'han manifestat a la xarxa, fan necessàries unes mesures contundents per assegurar la garantia del subministrament al conjunt de les famílies, mesures encaminades a augmentar el grau de fiabilitat del subministrament elèctric, assegurant el manteniment

preventiu i les inspeccions de les instal·lacions de transport i de distribució elèctrica. Són els poders públics els que han de garantir que les operadores d'energia elèctrica assegurin la continuïtat i la qualitat del subministrament en els termes establerts per les lleis.

D'altra banda, no es pot obviar el greuge patit per les administracions locals a l'inici de la pandèmia i la negativa de les companyies elèctriques a procedir a la baixa temporal dels contractes de subministrament, fet que hauria reduït les despeses i destinar els recursos a les necessitats socials i econòmiques que ja es feien evidents. I també cal recordar les cartes amenaçadores que varen rebre, per part de les companyies, els ajuntaments respecte les factures pendents derivades de la pobresa energètica i els talls de subministraments per impagaments.

La interrupció del servei ha coincidit amb un fet històric, el preu rècord de l'energia elèctrica al nostre país. Mentre les companyies augmenten els seus beneficis milionaris, augmenta el preu de la llum un 27% en el darrer mes, amb pics del 100% d'increment mentre que els costos de generació d'aquesta energia tot just s'incrementaven en un 4%. Al mateix temps, creix el nombre d'incidències, la seva durada i les llars afectades, malgrat les mesures preses pel govern central en el darrer mandat que han comportat una baixada considerable del rebut.

Els problemes de regulació tenen el seu origen a la reforma del sector elèctric operada pels governs del PP i les seves derivades normatives (per exemple la paralització de les inversions en energies renovables) que encara genera disfuncionalitats en la nostra economia: els preus de l'electricitat per a les famílies són els cinquens més cars de la UE, segons Eurostat, el que llasta la capacitat de consum de moltes llars i contribueix a un alt nivell de pobresa energètica.

Recordem que quan es va produir la "liberalització" del sector, a aquestes empreses se'ls van reconèixer uns costos de transició a la competència amb la finalitat de garantir les operadores la recuperació de la inversió inicial.

Encara actualment, les grans corporacions elèctriques, és a dir, Iberdrola, Naturgy i Endesa van arribar als 13'6 milions d'euros de beneficis diaris. Els guanys obtinguts per aquestes empreses, 4.983 milions d'euros, els beneficis del sector elèctric creixen a un ritme 35 vegades superior a l'augment del consum d'electricitat. Les tres companyies concentren més d'un 80% del mercat espanyol.

Al mateix temps, es calcula que a Catalunya, el 18,7% de la població destina més d'un 10% de la seva renda disponible de les despeses de la llar a l'energia, el 11,1% acumula retards de pagament en relació amb el seu habitatge principal i el 10,9% de llars declaren que no poden mantenir l'habitatge a una temperatura adequada. El sector elèctric ha de passar a posar-se al servei de les persones, i el protagonisme dels poders públics en el sector ha de ser molt superior al que és a l'actualitat.

El desplegament de l'autoconsum, l'eliminació de l'impost al Sol creat pel govern del Partit Popular; el model de subhastes de renovables que afavoreix l'abaratiment de la llum i la planificació en el impuls de les renovables o el fons perquè el conjunt de les energètiques contribueixin a pagar els costos del sector elèctric són bones notícies.

Tot i així, cal continuar avançant en aquesta direcció i abandonar models i lògiques passades basades en el neoliberalisme i el capitalisme salvatge.

Recentment, es va fer públic des del govern de l'Estat l'Avantprojecte de LLei de creació del Fons nacional per a la Sostenibilitat del Sistema Elèctric, que permetrà reduir en els propers 5 anys, almenys en un 13% addicional la factura elèctrica.

A més, avançar de manera ferma en la reforma del sistema elèctric també és el millor full de ruta per poder complir amb l'Agenda 2030 i assolir l'objectiu de desenvolupament sostenible número 7, que exigeix als països garantir l'accés a una energia assequible, segura, sostenible i moderna. Tal i com assenyala aquest gran acord internacional, de res serveix avançar en energies netes o en eficiència energètica si a el mateix temps milers de persones són privades, mitjançant preus abusius, de poder accedir a aquests subministraments.

La transició que necessita el nostre model energètic no només ha de perseguir la descarbonització i reducció dràstica de les emissions de CO2. Aquesta transició també ha d'impulsar la democratització del sistema.

Per tot això, es proposa al Ple l'adopció dels acords següents:

Primer - Reconèixer i manifestar que l'energia i l'accés al subministrament energètic són un dret ciutadà i que, sota aquest principi, els poders públics han de disposar de les eines suficients per poder garantir que la prestació d'aquest dret sigui efectiva.

Segon - Instar el govern de l'Estat a:

1. Realitzar un informe sobre l'origen del deute elèctric i el valor real de la producció elèctrica i adoptar les mesures necessàries per accelerar la transició energètica del país i millorar la regulació del mercat energètic en benefici dels ciutadans, en especial d'aquells sectors més vulnerables. En especial, instar aquest govern a aprovar i desplegar el Projecte de LLei de creació del Fons nacional per a la Sostenibilitat del Sistema Elèctric.
2. Realitzar els canvis normatius necessaris en relació amb el funcionament del mercat elèctric per limitar al màxim les tendències oligopolístiques actuals.
3. Accelerar el desenvolupament de les comunitats energètiques locals, per a la transposició a l'ordenament jurídic espanyol de les directives conegudes com a "Paquet d'hivern", amb totes les atribucions i possibilitats que aquestes directives obren.
4. Aprovar les reformes necessàries per fomentar i permetre l' autoconsum i l' autoconsum compartit i el que es coneixen com a repartiments dinàmics.
5. Prendre les mesures necessàries per ampliar i millorar l'estratègia contra la pobresa energètica amb l'objectiu d'eradicar-la, mitjançant la revisió d'un nou bo social elèctric, ampliant sectors beneficiaris i abordant de forma més justa el repartiment dels seus costos. Així mateix, a executar el més aviat possible el pla de rehabilitacions d'habitatges i comunitats anunciat recentment.

En aquest mateix sentit, urgir al govern de l'Estat i a la Generalitat a desplegar un programa de rehabilitació d'habitatges amb l'objectiu de millorar l'eficiència energètica, el confort i el gaudi d'un habitatge digne per tota la ciutadania, sense excepcions.

Tercer - Instar el govern de la Generalitat a:

- a. Sancionar les operadores elèctriques per possible vulneració dels drets bàsics de la ciutadania i per l'incompliment de l'obligació de subministrament d'energia, rescabulant les famílies dels danys i perjudicis causats en les situacions d'interrupcions del subministrament elèctric.
- b. Realitzar i executar quant abans una estratègia de rehabilitació d'habitatges i finques per millorar el confort i l'eficiència energètica d'aquestes, en el marc d'una nova llei de barris amparada en els fons europeus Next Generation anunciats.
- c. Presentar una pla estratègic d'implantació d'energies renovables a Catalunya.
- d. Recolzar i disposar els mitjans necessaris als ajuntaments en la creació de comunitats energètiques locals

- e. Instar les companyies d'energia al sanejament i modernització de les instal·lacions elèctriques, contribuint així a la millora de la qualitat del servei.
- f. Instar les companyies elèctriques a executar un pla d'inversions amb un programa d'inspeccions periòdiques, amb la finalitat de garantir el bon estat de conservació de les instal·lacions, tal i com preveu la Llei 18/2008, del 23 de desembre, de garantia i qualitat del subministrament elèctric.
- g. Obrir un canal específic per a les queixes i reclamacions ciutadanes des de la mateixa Generalitat o des de la companyia titular de la xarxa de distribució i recolzar els governs locals per reforçar la seva interlocució amb aquestes companyies per tal de traslladar les queixes i problemes de caire municipal.
- h. Aplicar de forma efectiva la Llei 24/2015, del 29 de juliol, de mesures urgents per a afrontar l'emergència en l'àmbit de l'habitatge i la pobresa energètica, instant les companyies subministradores a la signatura de convenis, en aplicació del principi de precaució, que evitin talls de subministraments per raons econòmiques i comparteixi el deute acumulat de les famílies vulnerables.

Quart - Canalitzar a través de l'OMIC totes les possibles queixes pels talls elèctrics soferts i estudiar en conseqüència una legitimació per emprendre una acció col·lectiva que agrupi a les empreses i negocis afectats.

Cinquè - Manifestar l'interès de l'Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet en participar en un futur operador metropolità d'energia.

Sisè - Continuar amb la pràctica de licitació amb la qual, en el subministrament elèctric s'exigeixi en el plec de condicions l'obligatorietat de realitzar-se amb energia 100% renovable a través del mecanisme de Garanties d'Origen.

Setè - Valorar l'adhesió de l'Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet a l'Associació de Municipis i Entitats per l'Energia Pública (AMEP).

Vuitè - Comunicar els presents acords a la Vicepresidència Quarta i Ministeri de Transició Ecològica i Repte Demogràfic, el Departament d'Empresa i Coneixement de la Generalitat de Catalunya, als grups polítics del Parlament Europeu, Congrés, Senat i Parlament de Catalunya, al Síndic de Greuges, a les Organitzacions de Consum de Catalunya, a les companyies subministradores que operen a Catalunya, l'Associació de Municipis i Entitats per l'Energia Pública (AMEP) i a les entitats municipalistes de Catalunya.”